

**А.Л. Бержанір, к. соц.н., доцент
Уманський державний педагогічний університет
ім. Павла Тичини, Україна**

Державно-приватне партнерство та його впровадження в аграрному секторі економіки

В економіці багатьох країн виникла особлива форма взаємодії бізнесу і влади у формі партнерства держави і приватного сектора, що визначається науковою літературою термін «державно-приватне партнерство» (ДПП). ДПП – це інституційний та організаційний альянс державної влади та приватного бізнесу з метою реалізації суспільно значущих проектів у широкому спектрі сфер діяльності – від розвитку стратегічно важливих галузей економіки до надання громадських послуг в масштабах всієї країни або окремих територій.

На відміну від традиційних адміністративних відносин, партнерство створює свої базові моделі фінансування, відносин власності та методів управління. При цьому принципово важливий комплекс питань, пов'язаних з перерозподілом прав власності, які неминуче виникають в процесі переростання переважно адміністративно-владних відносин між державою і бізнесом у відносини партнерства, що визначаються відповідними угодами.

Масштабний досвід перерозподілу повноважень власності між державою і приватним бізнесом існує у так званих секторах громадських послуг (зокрема, в інфраструктурних галузях). Саме там історично склалися традиції делегування державою деяких ключових повноважень приватному сектору.

Держава несе відповідальність перед суспільством за безперебійне забезпечення публічними благами (public goods), чим і пояснюється тенденція до збереження низки галузей і виробництв у державній власності. У той же час, приватному підприємництву притаманні мобільність, висока ефективність використання ресурсів, схильність до інновацій. Використати переваги обох видів власності без глибоких соціальних змін і потрясінь можна в рамках державно-приватного партнерства. Накопичений до теперішнього часу досвід форм і методів ДПП дозволяє при збереженні найважливіших національних об'єктів у державній власності передавати частину прав власника приватному сектору. Маються на увазі, насамперед, такі функції, як спорудження, експлуатація та утримання об'єктів виробничої та соціальної інфраструктури, а також управління ними. Таким чином, у традиційно державну сферу економіки привносяться свого роду приватні товари та послуги (private goods), що створює умови для ефективного функціонування таких об'єктів, оптимального управління ними, раціонального використання ресурсів.

Застосування таких економічних відносин має актуальність у сфері агропромислового виробництва. Так, у Стратегії розвитку аграрного сектору

економіки на період до 2020 року, затвердженій Кабінетом Міністрів України 17 жовтня 2013 р., важливими напрямками досягнення стратегічних цілей є пріоритетне фінансування інноваційно-інвестиційних проектів на засадах державно-приватного партнерства; встановлення критеріїв доступу до прямої бюджетної підтримки з урахуванням соціально-економічної ролі господарств для сільських громад, агроекологічних вимог та прозорості у забезпеченні проходження бюджетних коштів [1].

Державно-приватне партнерство в аграрному секторі національної економіки для його сталого розвитку повинне будуватися на певних загальних рисах. По-перше, йдеться про добровільну і злагоджену співпрацю між принаймні однією державною та однією недержавною зацікавленою стороною. По-друге, партнерство повинно бути побудоване на довгострокових зобов'язаннях, або як мінімум на взаємному зобов'язанні здійснювати співробітництво, доповнюючи дії один одного, що дасть змогу більш ефективно досягати цілей у рамках даного ДПП. Третя визначальна риса полягає у тому, що партнери повинні спільно використовувати ресурси, а також розподіляти ризики і вигоди [2, с. 35].

Для того щоб кошти, що виділяються на соціальні ініціативи, приносили стійкі результати і працювали на імідж бізнесу, компанії повинні перейти до вибудовування цієї діяльності на системній основі у відповідності зі стратегією. Саме тут відкриваються широкі перспективи для об'єднання зусиль компаній, організацій громадянського суспільства, засобів масової інформації і держави. Взаємодія політичних, соціальних та економічних суб'єктів, заснована на принципах соціального партнерства, дозволяє забезпечити стабільний поступальний розвиток держави. З підвищенням значущості нефінансових чинників сталого розвитку (соціальної стабільності, екологічної безпеки тощо), актуалізуються практичні та теоретичні аспекти соціальної відповідальності [3].

Отже, розширення співпраці між структурами державної влади та підприємцями за умови врахування інтересів та координації зусиль сторін, яка здійснюється з метою реалізації різноманітних проектів, сприятиме як підвищенню ефективності агропромислового виробництва, так і вирішенню багатьох соціальних проблем жителів сільських населених пунктів і держави в цілому.

Список використаних джерел: 1. Про схвалення Стратегії розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2013 р. №806-р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/806-2013-%D1%80> (дата звернення: 27.09.2018). 2. Буринська О. І. Державно-приватне партнерство як засіб досягнення сталого розвитку аграрного сектора України. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Херсон, 2017. Вип. 24. Частина 1. С. 34–37. 3. Бержанір А. Л. Корпоративна соціальна відповідальність як чинник підвищення ефективності сучасного бізнесу. *Економіка і організація управління*. Вінниця, 2014. Випуск № 1(17)–2(18). URL: https://dspace.udpu.edu.ua/jspui/bitstream/6789/4001/1/Korporat_soc_vidpovid.pdf (дата звернення: 27.09.2018).